

Έρευνα για την ενσωμάτωση της Κυκλικής Οικονομίας στις Ελληνικές Επιχειρήσεις

EY Climate Change and
Sustainability Services, EY Ελλάδος

21 Ιουνίου 2023

Περιεχόμενα

01

Εισαγωγή

02

Βασικά
συμπεράσματα

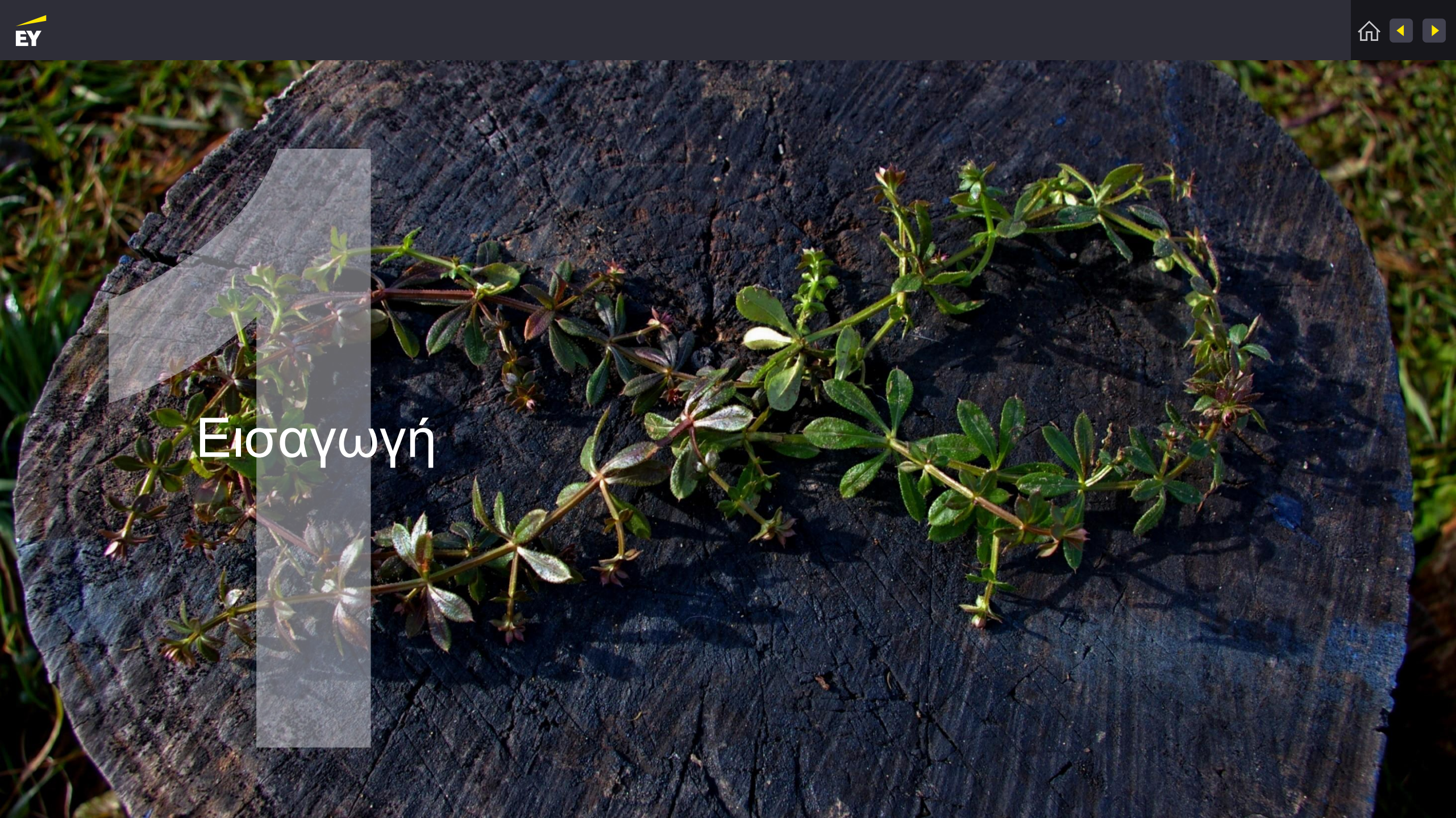
03

Ανάλυση και
τεκμηρίωση

04

Προτεραιότητες
επιτάχυνσης
της μετάβασης

Εισαγωγή

Σκοπός και ταυτότητα έρευνας

Σκοπός της έρευνας είναι η αποτύπωση του βαθμού ενσωμάτωσης της Κυκλικής Οικονομίας στις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις από όλη την Ελλάδα, η αναγνώριση εμποδίων και η ανάδειξη προτεραιοτήτων για την επιτάχυνση της μετάβασης της Ελληνικής Οικονομίας προς ένα Κυκλικό Οικονομικό Μοντέλο.

Περίοδος διεξαγωγής

Οκτώβριος – Δεκέμβριος 2022.

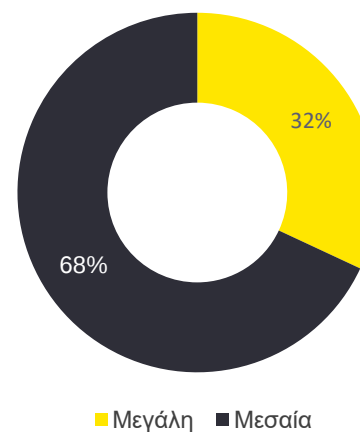
Δείγμα

Ο συνολικός πληθυσμός του δείγματος ήταν 2.217 ενώ οι εταιρείες που συμμετείχαν στην έρευνα ήταν 216 μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις (ποσοστό ανταπόκρισης 9%).

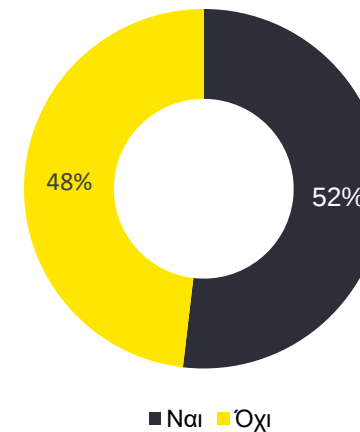
Βαθμός αξιοποίησης

Η παρούσα αποτελεί την πρώτη έρευνα Πανελλαδικής εμβέλειας σχετικά με την Κυκλική Οικονομία και ένα απαραίτητο και ουσιαστικό πρώτο βήμα για την αποτύπωση της ενσωμάτωσης των αρχών της Κυκλικής Οικονομίας στις ελληνικές επιχειρήσεις. Η συμμετοχή 216 επιχειρήσεων, αποτυπώνει μεν τη συνολική εικόνα των επιχειρήσεων στην Ελλάδα αλλά περιορίζει τη δυνατότητα ασφαλών συμπερασμάτων ανά κλάδο σε ορισμένες περιπτώσεις.

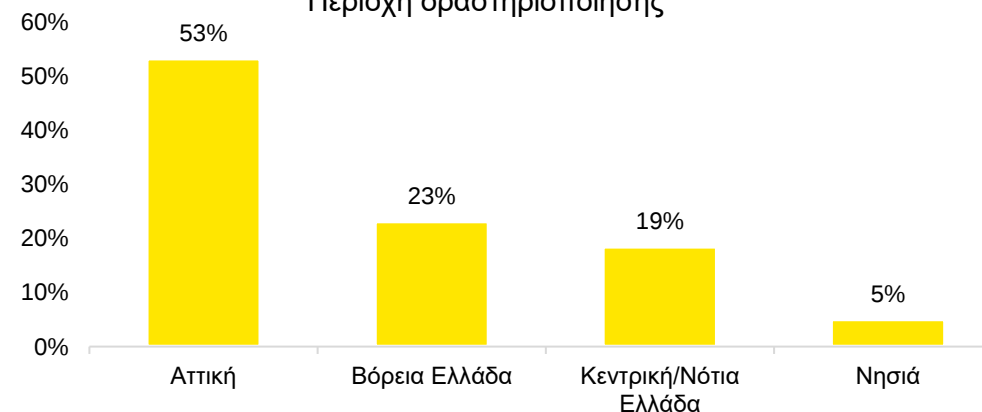
Μέγεθος επιχείρησης

Μέλος ΣΕΒ

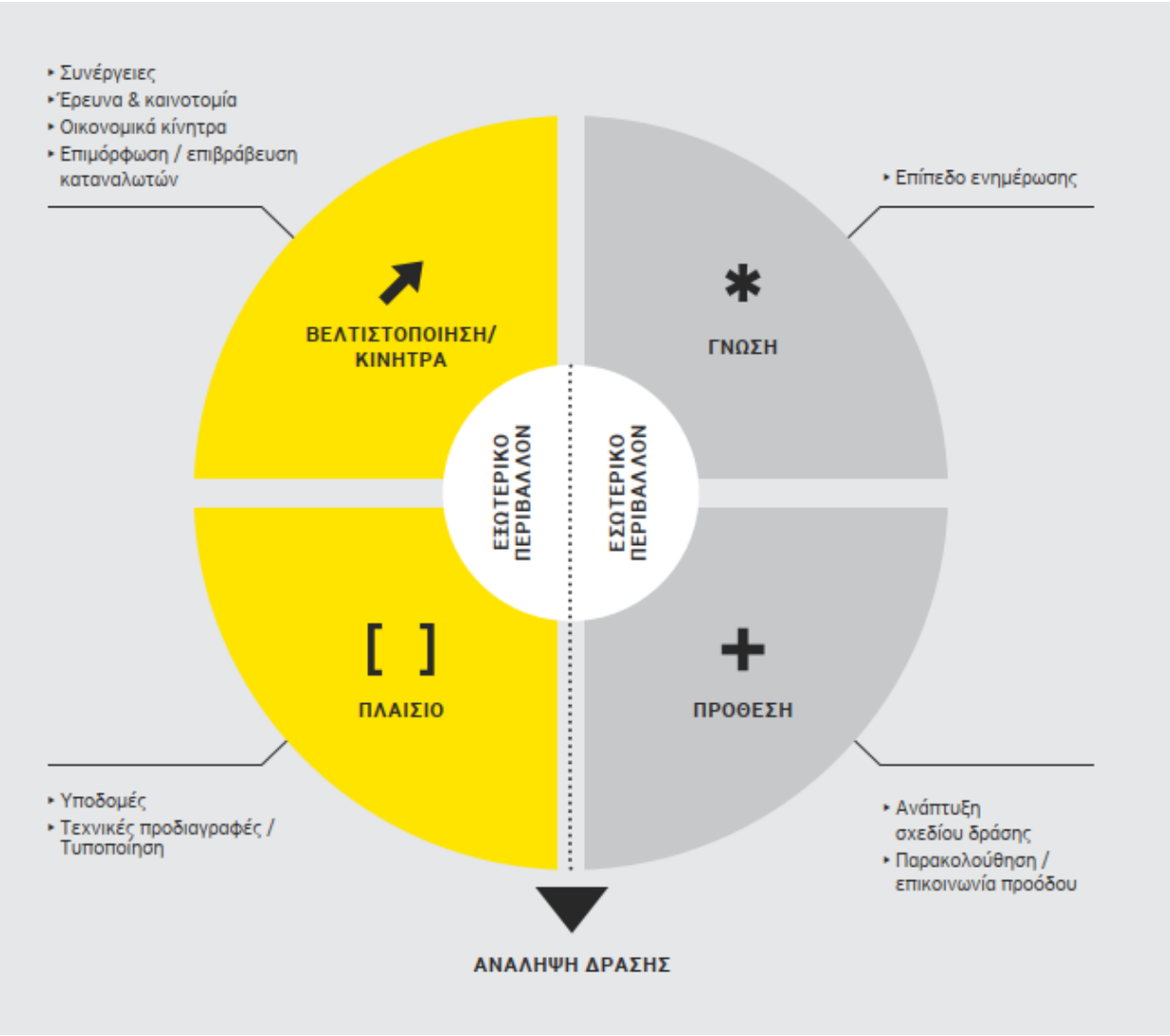

Περιοχή δραστηριοποίησης

Σημείωση: Μεγάλη επιχείρηση >250 εργαζόμενοι, Μεσαία επιχείρηση 50-250 εργαζόμενοι

Πεδία κάλυψης

Βασικά συμπεράσματα

Βασικά συμπεράσματα

Εσωτερικό Περιβάλλον

1

ΓΝΩΣΗ

Παραμένει σημαντικό το κενό ενημέρωσης των επιχειρήσεων για την Κυκλική Οικονομία

Οι περισσότερες επιχειρήσεις δηλώνουν λίγο/καθόλου ενημερωμένες, με τις μεγαλύτερες να παρουσιάζουν υψηλότερο ποσοστό ενημέρωσης από τις μεσαίες

2

ΠΡΟΘΕΣΗ

Προκύπτει ισχυρό το ενδιαφέρον εμπλοκής των επιχειρήσεων με την κυκλική οικονομία

Οι περισσότερες επιχειρήσεις δηλώνουν πρόθυμες να επενδύσουν πόρους στην ανάπτυξη ή ωρίμανση επιχειρηματικών σχεδίων, με τις μεσαίες να παρουσιάζουν μεγαλύτερη δυναμική από τις μεγάλες

Εξωτερικό Περιβάλλον

3

ΠΛΑΙΣΙΟ

Οι δομικές ελλείψεις λειτουργούν ανασταλτικά για τις επιχειρήσεις

Οι επιχειρήσεις αναδεικνύουν ως ανασταλτικούς παράγοντες στην ανάπτυξη ή ωρίμανση επιχειρηματικών σχεδίων την ανεπάρκεια υποδομών και το έλλειμα τυποποίησης και τεχνικών προδιαγραφών

4

ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ/
ΚΙΝΗΤΡΑ

Υπάρχουν ευκαιρίες για επιτάχυνση της μετάβασης

Οι επιχειρήσεις αναδεικνύουν ως κύρια πεδία που θα επιταχύνουν την ανάπτυξη ή ωρίμανση επιχειρηματικών σχεδίων την έρευνα και καινοτομία, την επιμόρφωση των καταναλωτών, την πρόσβαση σε χρηματοδότηση και την δημιουργία συνεργιών

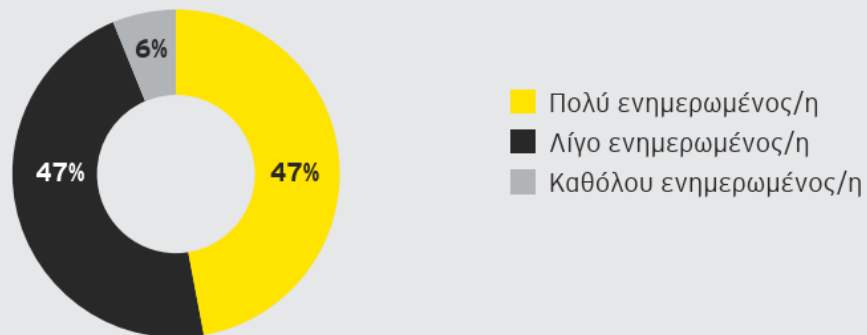
Ανάλυση & τεκμηρίωση

3.1 Σημαντικό κενό ενημέρωσης των επιχειρήσεων για την κυκλική οικονομία

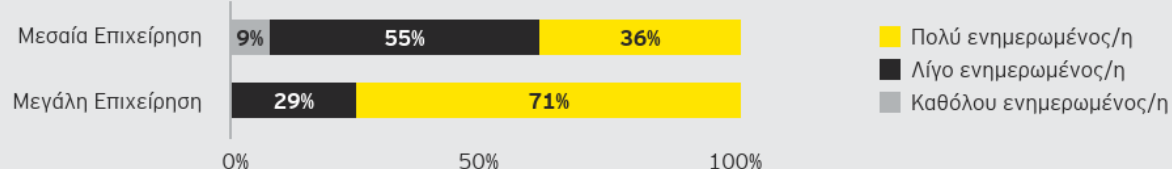
Περισσότερες από τις μισές επιχειρήσεις (53%) δηλώνουν λίγο ή καθόλου ενημερωμένες.

Υψηλότερο ποσοστό ενημέρωσης παρατηρείται στις μεγάλες επιχειρήσεις (71%) και στις επιχειρήσεις μελών ΣΕΒ (55%).

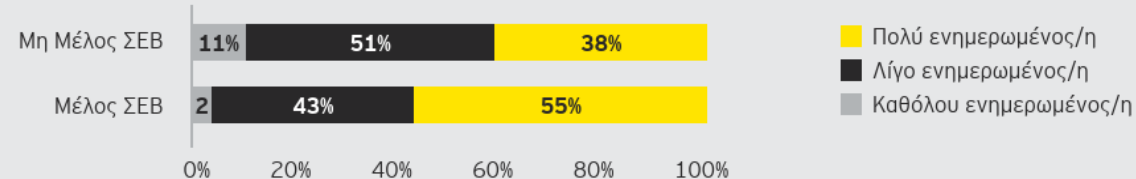
Συνολικό επίπεδο ενημέρωσης

Επίπεδο ενημέρωσης ανά μέγεθος επιχείρησης

Επίπεδο ενημέρωσης μελών ΣΕΒ και μη μελών ΣΕΒ

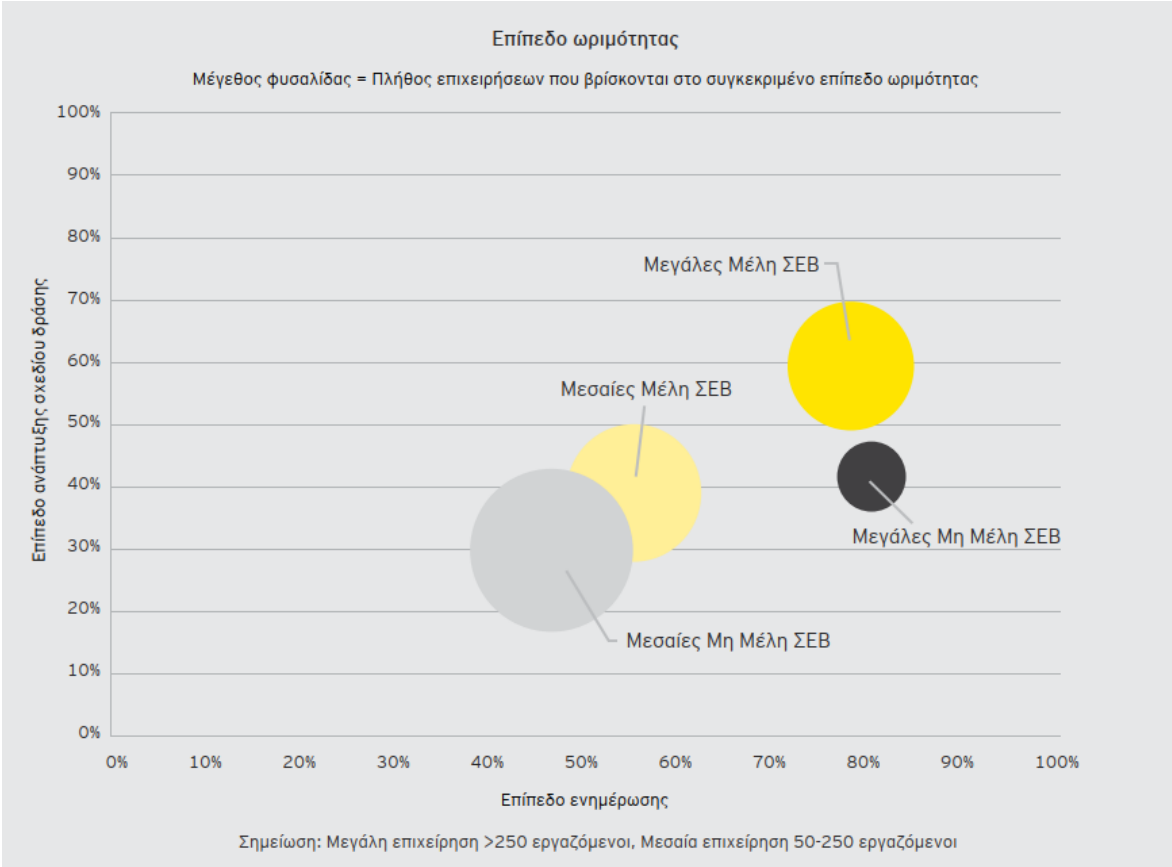
Σημείωση: Μεγάλη επιχείρηση >250 εργαζόμενοι,
Μεσαία επιχείρηση 50-250 εργαζόμενοι

3.1 Συσχέτιση ενημέρωσης - σταδίου ανάπτυξης σχεδίου δράσης

Οι μεγάλες επιχειρήσεις είναι περισσότερο ενημερωμένες από τις μεσαίες και βρίσκονται σε πιο προηγμένο στάδιο ανάπτυξης.

Οι επιχειρήσεις μέλη ΣΕΒ είναι περισσότερο ενεργές όσον αφορά την κυκλική οικονομία.

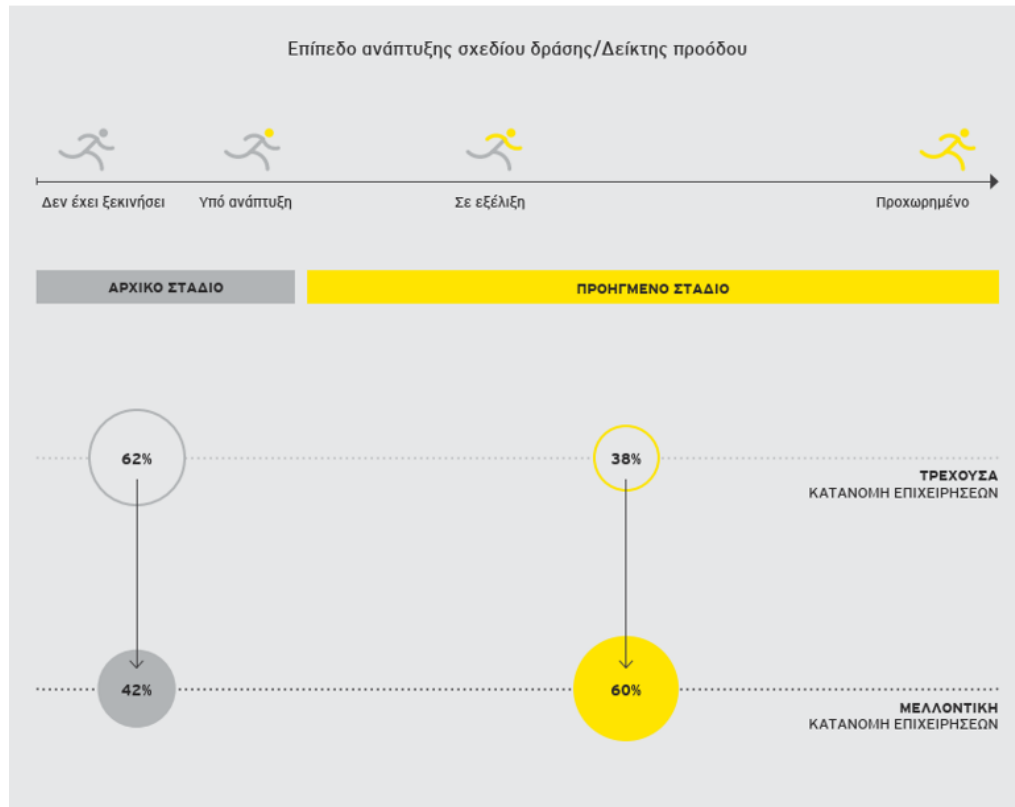
Το επίπεδο ενημέρωσης των επιχειρήσεων συσχετίζεται άμεσα με το τρέχον στάδιο ανάπτυξης του σχεδίου δράσης/στρατηγικής τους.

Σημείωση: Μεγάλη επιχείρηση >250 εργαζόμενοι, Μεσαία επιχείρηση 50-250 εργαζόμενοι

3.2 Ισχυρό ενδιαφέρον εμπλοκής των επιχειρήσεων με την κυκλική οικονομία

Το 60% των επιχειρήσεων δηλώνει πως θα βρίσκεται σε προηγμένο στάδιο εντός των επόμενων 2 ετών, όπου επί του παρόντος βρίσκεται το 38%.

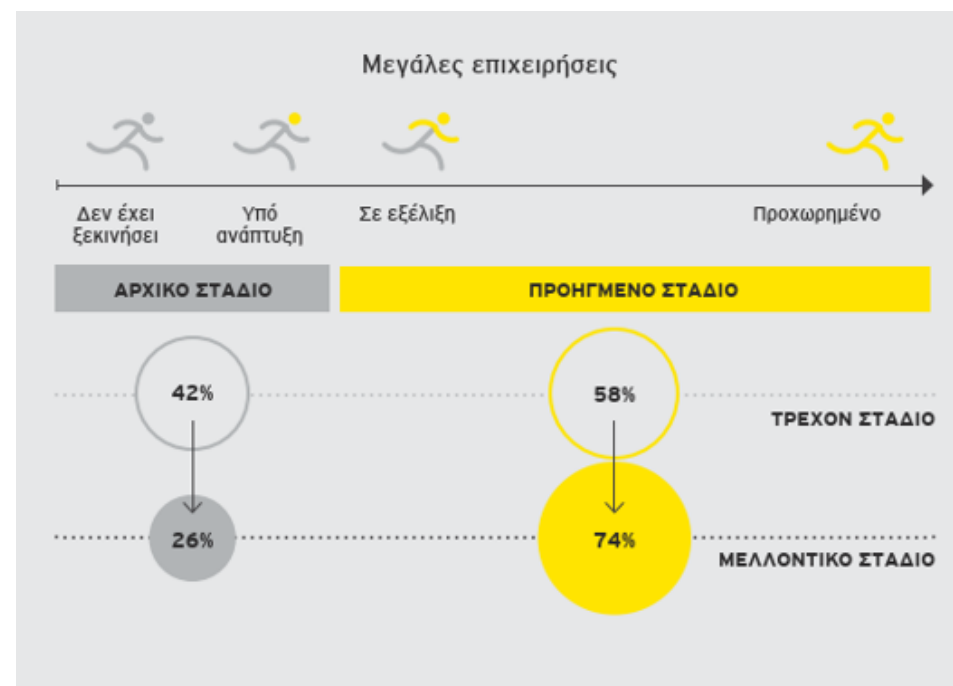
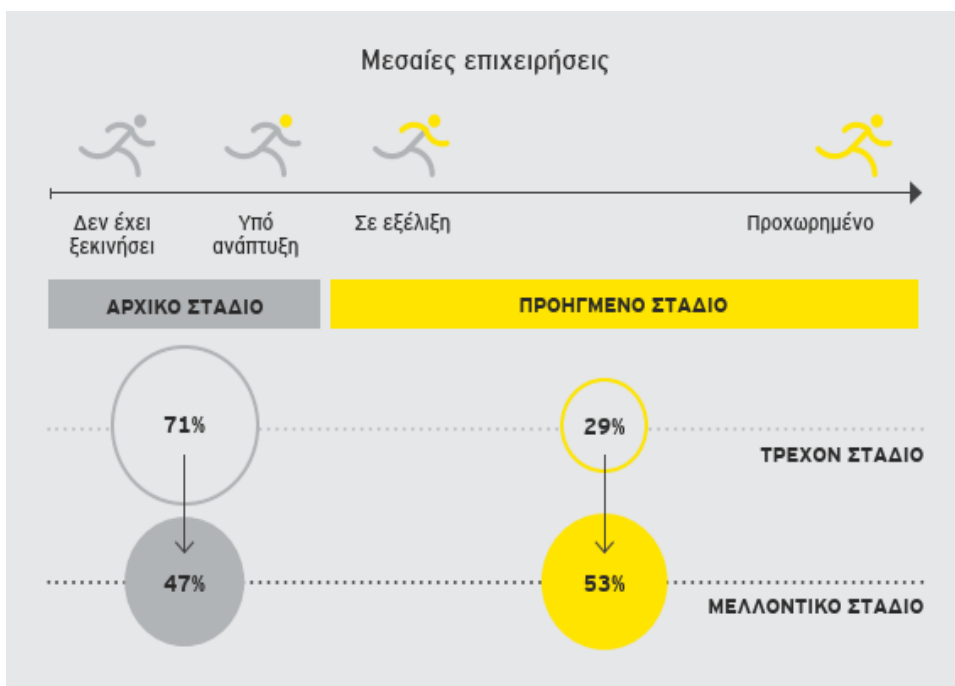

Σημείωση:

- Δεν έχει ξεκινήσει: Κανένα σχέδιο δράσης
- Υπό ανάπτυξη: Αναγνώριση των προκλήσεων/ ευκαιριών, βασικών δεικτών απόδοσης και ορισμός του χρονοδιαγράμματος/ προϋπολογισμού
- Σε εξέλιξη: Αναλυτικό σχέδιο δράσης, με ενσωματωμένα ποιοτικά και ποσοτικά κριτήρια, των οποίων η απόδοση παρακολουθείται
- Προχωρημένο: Ένταξη του σχεδίου δράσης και των αντίστοιχων στόχων στην εταιρική στρατηγική

Μεγαλύτερη δυναμική μετάβασης σε προηγμένο στάδιο από τις μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις:

- Μεσαίες επιχειρήσεις: από 29% στο 53%
- Μεγάλες επιχειρήσεις: Παρότι βρίσκονται ήδη σε πιο ανεπτυγμένο στάδιο θα συνεχίσουν τη μετάβαση από 58% στο 74%.

Σημείωση:

- Δεν έχει ξεκινήσει: Κανένα σχέδιο δράσης
- Υπό ανάπτυξη: Αναγνώριση των προκλήσεων/ ευκαιριών, βασικών δεικτών απόδοσης και ορισμός του χρονοδιαγράμματος/ προϋπολογισμού
- Σε εξέλιξη: Αναλυτικό σχέδιο δράσης, με ενσωματωμένα ποιοτικά και ποσοτικά κριτήρια, των οποίων η απόδοση παρακολουθείται
- Προχωρημένο: Ένταξη του σχεδίου δράσης και των αντίστοιχων στόχων στην εταιρική στρατηγική

Σημείωση:

Μεγάλη επιχείρηση >250 εργαζόμενοι,
Μεσαία επιχείρηση 50-250 εργαζόμενοι

3.3 Οι δομικές ελλείψεις λειτουργούν ανασταλτικά για τις επιχειρήσεις

2 από τα 4 σημαντικότερα εμπόδια αφορούν σε εξωγενείς παράγοντες που σχετίζονται με το ευρύτερο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας:

- Ανεπάρκεια υποδομών
- Ελλείψεις σε προδιαγραφές/τυποποίηση

Σημείωση: Κλίμακα ιεράρχησης βάσει βαθμολογίας:
1η προτεραιότητα >4.5, 2η προτεραιότητα 3.5-4.5, 3η προτεραιότητα <3.5

ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ ΕΜΠΟΔΙΩΝ					
ΕΜΠΟΔΙΑ	ΜΕΓΕΘΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ		ΜΕΛΟΣ ΣΕΒ		ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
	Μεγάλες (+250)	Μεσαίες (50-250)	Μέλη ΣΕΒ	Μη Μέλη ΣΕΒ	
1. Έλλειψη γνώσης & αντίληψης της επιχειρηματικής αξίας της Κυκλικής Οικονομίας					
2. Ανεπάρκεια υποδομών π.χ. ανάκτησης/ ανακύκλωσης, παραγωγής ανακατασκευασμένων προϊόντων υψηλής ποιότητας					
3. Έλλειψη τεχνικών προδιαγραφών - Ελλιπής τυποποίηση για την αξιοποίηση δευτερογενών υλικών/κυκλικών διεργασιών					
4. Έλλειμμα επενδύσεων στον τομέα της τεχνολογίας και της καινοτομίας					
5. Ανεπάρκεια ρυθμιστικού πλαισίου					
6. Υψηλό επιχειρηματικό ρίσκο λόγω περιορισμένου ενδιαφέροντος για κυκλικά προϊόντα & υπηρεσίες					
7. Δυσκολία εύρεσης χρηματοδότησης για την υποστήριξη επιχειρηματικών μοντέλων Κυκλικής Οικονομίας					
8. Έλλειψη ενημέρωσης καταναλωτών					

3.4 Υπάρχουν ευκαιρίες για επιτάχυνση της μετάβασης

ΒΕΛΤΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ/ΚΙΝΗΤΡΑ

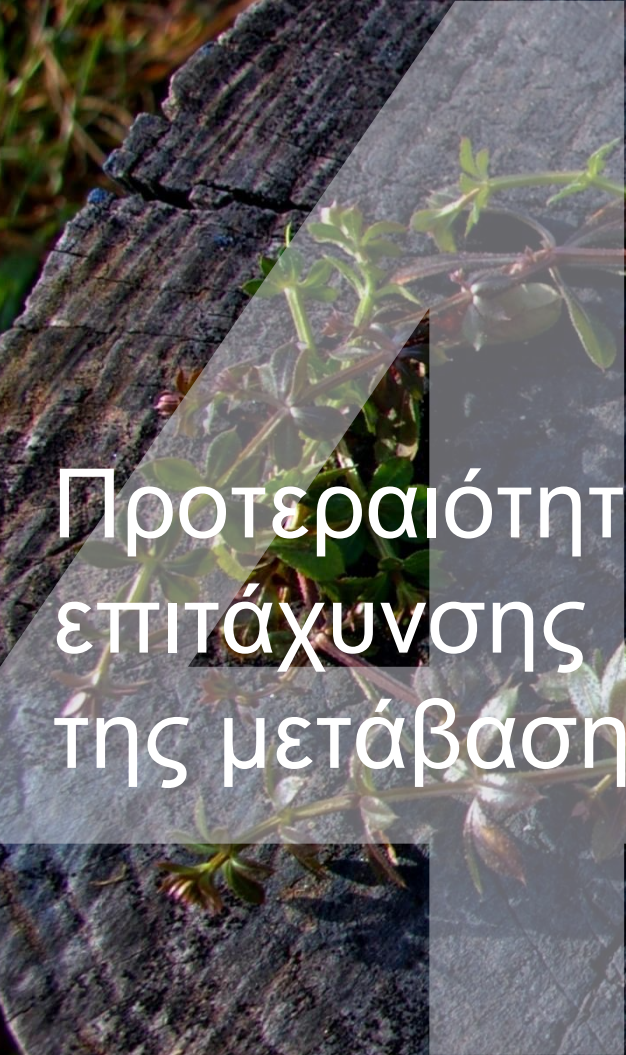
3 από τα 4 πεδία που αναγνωρίζονται οριζόντια ως ευκαιρίες για επιτάχυνση της μετάβασης είναι :

- Ανάπτυξη έρευνας και τεχνολογίας
- Επιμόρφωση καταναλωτών
- Αξιοποίηση χρηματοδοτικών εργαλείων

Η ανάπτυξη συνεργειών στην αλυσίδα αξίας προκρίνεται ως 1η προτεραιότητα από τις μεσαίες.

Σημείωση: Κλίμακα ιεράρχησης βάσει βαθμολογίας: 1η προτεραιότητα >6, 2η προτεραιότητα 4-6, 3η προτεραιότητα <4

ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ					
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ	ΜΕΓΕΘΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ		ΜΕΛΟΣ ΣΕΒ		ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
	Μεγάλες (+250)	Μεσαίες (50-250)	Μέλη ΣΕΒ	Μη Μέλη ΣΕΒ	
1. Ανάπτυξη έρευνας & καινοτομίας και υιοθέτηση καλών πρακτικών σε θέματα Κυκλικής Οικονομίας					
2. Ευαισθητοποίηση, επιμόρφωση και επιβράβευση καταναλωτών					
3. Οικονομικά κίνητρα για την ενσωμάτωση αρχών Κυκλικής Οικονομίας					
4. Επάρκεια υποδομών ανάκτησης / ανακύκλωσης					
5. Διαμόρφωση κατάλληλων συνεργασιών στην αλυσίδα αξίας					
6. Πρόσβαση σε χρηματοδότηση με ενσωμάτωση κριτηρίων Κυκλικής Οικονομίας					
7. Προσδιορισμός προδιαγραφών για δευτερογενή υλικά και βιώσιμα προϊόντα					
8. Κατάλληλο ρυθμιστικό πλαίσιο και πλαίσιο παρακολούθησης (π.χ. προώθηση πράσινων δημόσιων συμβάσεων, εθνικά...)					
9. Οικονομικά αντικίνητρα απόρριψης προϊόντων (π.χ. υψηλότερα τέλη ταφής)					
10. Ανταγωνιστική αγορά δευτερογενών υλών					

Προτεραιότητες επιτάχυνσης της μετάβασης

Προτεραιότητες/προτάσεις

10 προτάσεις για την ενσωμάτωση της Κυκλικής Οικονομίας

1. Συστηματική **ενημέρωση των επιχειρήσεων**, έμφαση στις ΜμΕ και παρουσίαση καλών πρακτικών.
2. Εκπαίδευση και **ενημέρωση των καταναλωτών** ώστε να αναγνωρίζουν και να επιλέγουν προϊόντα/υπηρεσίες με κυκλικά χαρακτηριστικά.
3. **Χρηματοδότηση έρευνας και καινοτομίας** για την επίλυση προβλημάτων με μεγάλο δυναμικό αξιοποίησης των αποτελεσμάτων.
4. **Διαμόρφωση ειδικού σχήματος διακυβέρνησης** και συμμετοχή επιχειρηματικών φορέων.
5. **Ολοκλήρωση υποδομών συλλογής, αποθήκευσης, μεταφοράς και επεξεργασίας ρευμάτων αποβλήτων** για την επίτευξη των εθνικών στόχων με το βέλτιστο κόστος.
6. **Διαμόρφωση πλαισίου κινήτρων/αντικινήτρων** ώστε η ταφή να είναι η ακριβότερη επιλογή.
7. **Θέσπιση προτύπων/προδιαγραφών για δευτερογενή υλικά και καύσιμα** και επανασχεδιασμός προϊόντων με κριτήρια κυκλικότητας.
8. Εφαρμογή του **εθνικού σχεδίου για Πράσινες Δημόσιες Συμβάσεις** και διεύρυνση σε περισσότερα υλικά.
9. Προτεραιότητα στην **εκπόνηση των εθνικών σχεδίων** που προβλέπονται στον Οδικό Χάρτη Κυκλικής Οικονομίας.
10. **Εφαρμογή πλαισίου δεικτών** και αξιοποίησή του στη λήψη αποφάσεων.

Στην ΕΥ, σκοπός μας είναι η δημιουργία ενός καλύτερου εργασιακού κόσμου, παράγοντας μακροπρόθεσμη αξία για τους πελάτες μας, τους ανθρώπους μας και την κοινωνία, και οικοδομώντας εμπιστοσύνη στις κεφαλαιαγορές.

Αξιοποιώντας τα δεδομένα και την τεχνολογία, οι πολυσυνθετικές ομάδες μας, σε περισσότερες από 150 χώρες, οικοδομούν την εμπιστοσύνη μέσω της διασφάλισης της καλής λειτουργίας των επιχειρήσεων και βοηθούν τους πελάτες μας να αναπτυχθούν, να μετασχηματιστούν και να λειτουργήσουν αποτελεσματικότερα.

Μέσω των Ελεγκτικών, Συμβουλευτικών, Νομικών και Φορολογικών Υπηρεσιών μας, καθώς και μέσω των Συμβουλευτικών Υπηρεσιών Εταιρικής Στρατηγικής και Συναλλαγών, οι ομάδες της ΕΥ θέτουν καλύτερες ερωτήσεις, για να καταλήξουν σε νέες απαντήσεις στα περίπλοκα ζητήματα που αντιμετωπίζει ο κόσμος μας σήμερα.

Ο όρος ΕΥ αναφέρεται στον παγκόσμιο οργανισμό, και μπορεί να αναφέρεται σε μία, ή περισσότερες, από τις εταιρείες μέλη της Ernst & Young Global Limited, καθεμία από τις οποίες αποτελεί ξεχωριστή νομική οντότητα. Η Ernst & Young Global Limited, μια βρετανική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης δια εγγυήσεως, δεν παρέχει υπηρεσίες σε πελάτες. Πληροφορίες αναφορικά με τον τρόπο που η ΕΥ συγκεντρώνει και χρησιμοποιεί τυχόν προσωπικά δεδομένα, καθώς και περιγραφή των δικαιωμάτων των υποκειμένων σύμφωνα με τη νομοθεσία περί προσωπικών δεδομένων, είναι διαθέσιμα στον σύνδεσμο ey.com/privacy. Για περισσότερες πληροφορίες για τον οργανισμό μας, παρακαλούμε επισκεφθείτε το ey.com.

© 2023 EY
All Rights Reserved.

ey.com

EY BAS
Επωνυμία: ΕΡΝΣΤ ΚΑΙ ΓΙΑΝΓΚ Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρία Παροχής Συμβουλευτικών Υπηρεσιών
Διακριτικός Τίτλος: ERNST & YOUNG BUSINESS ADVISORY SOLUTIONS
Νομική Μορφή: Ανώνυμη Εταιρία
Έδρα: Χειμάρρας 8B, Μαρούσι, 15125
Αριθμός ΓΕΜΗ: 001576101000

EY HELLAS
Επωνυμία: ΕΡΝΣΤ & ΓΙΑΝΓΚ (ΕΛΛΑΣ) Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές Α.Ε.
Διακριτικός Τίτλος: ERNST & YOUNG
Νομική Μορφή: Ανώνυμη Εταιρία
Έδρα: Χειμάρρας 8B, Μαρούσι, 15125
Αριθμός ΓΕΜΗ: 000710901000

Το Συμβούλιο ΣΕΒ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη ιδρύθηκε το 2008, με στόχο να αποτελέσει τον ισχυρό και δυναμικό συντελεστή των επιχειρήσεων που θέλουν και μπορούν να διαδραματίσουν ηγετικό ρόλο στην προώθηση της Βιώσιμης Ανάπτυξης στο ελληνικό επιχειρηματικό περιβάλλον.

Στόχοι του Συμβουλίου ΣΕΒ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη είναι:

- Η εκπροσώπηση της επιχειρηματικής κοινότητας στο δημόσιο διάλογο για τα θέματα Βιώσιμης Ανάπτυξης
- Η ολόπλευρη προώθηση της Βιώσιμης Ανάπτυξης στο σύνολο των επιχειρήσεων και η ανταλλαγή γνώσεων, εμπειριών και καλών πρακτικών
- Η ανάδειξη του θετικού ρόλου του ιδιωτικού τομέα στην προώθηση της Βιώσιμης Ανάπτυξης

Κυκλική Οικονομία

Το Συμβούλιο ΣΕΒ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη προωθεί συστηματικά την Κυκλική Οικονομία ως ένα σύγχρονο οικονομικό μοντέλο το οποίο, υπό τις κατάλληλες προϋποθέσεις, μπορεί να συμβάλλει στην κάλυψη της επενδυτικής ανάγκης της χώρας με όρους βιώσιμης ανάπτυξης. Παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις και συμμετέχει ενεργά στο Εθνικό Συμβούλιο για την Κυκλική Οικονομία, στο δημόσιο διάλογο και στη διαβούλευση για την προώθηση της Κυκλικής Οικονομίας στην χώρα.

Διεθνής Δικτύωση

Το Συμβούλιο ΣΕΒ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη είναι μέλος του Παγκόσμιου Δικτύου του World Business Council for Sustainable Development (WBCSD), που εκπροσωπεί σε διεθνές επίπεδο τις θέσεις των επιχειρήσεων σε θέματα Βιώσιμης Ανάπτυξης και αναπτύσσει ειδικές δράσεις για τα θέματα Κυκλικής Οικονομίας.

Για περισσότερες πληροφορίες:

<http://www.sevbcsd.org.gr/>